

20 Та загази крѣви до колена,
Та праметна три ильади глави,
Па си наїде Аїдарева глава,
И іа наїде, и іа на краї изнесе.
Па му даде Аїдареви дреи,

Отъ Ана П. Стоилова.

25 Па му даде Аїдарева пушка,
Па му даде Аїдарева кона,
Па му даде Аїдарева азна,
Да си мири земѣ покраїнина.

О т ъ А х ж - Ч е л е б и й с к о .

Записалъ Ст. Шишковъ.

1. Крали Марко и Солунградци.

1 — Марку, Марку, Крали Марку,
Ти си сидиш долу, долу,
Долу, долу ф кѣрчмарица,
Та си пиеш роїну віну,
5 Роїну віну триш-гудішну,
Баш ракіѣа пет гудішна,
Та ни видиш, Крали-Марку,
Дбїдоха ти три хабѣра:
Бадїн хабѣр да варштаваш,
10 Дрўгѣа хабѣр да вѣанчѣваш,
Трѣтїан хабѣр, Крали-Марку,
Маїка ти са пугубили,
Лѣубѣа ти са пуробили!
Марку му са нажчалїлу,

Отъ Хина Игнатевъ, с. Фатово.

15 Нажчалїлу, началїлу,
Та васїадна бѣрза кѣнѣа,
Та утїдѣа ф Сулун града,
Та ми стїагна Солунградцѣах,
Та си наїдѣа пѣрву лѣубѣа,
20 Та чѣа си му бдрумѣа:
— Лѣубѣа, лѣубѣа, пѣрву лѣубѣа,
Кої направи сува дубрѣ?
Нак та си му бдрумѣа:
— Стѣриха гу твої дѣстѣа,
25 Твої дѣстѣа, причѣталѣа.
Тугѣа стѣна Крали-Марку,
Та хи стѣри каїну іска,
Каїну іска и поизадѣ.

2. Царь Костадинъ и синъ бѣлъ гѣлжѣ.

1 Вазлѣулѣаа Чѣарну мѣрѣа,
Чѣарну мѣрѣа с Бѣалу мѣрѣа,
Дальгї фѣарлѣа ф сїнѣу нѣбу,
Нис дальгїнѣа сїн бѣал гѣлаб¹⁾
5 Гѣрѣа фѣарка, долѣу стѣпи
На царѣуви равни двѣрѣа.
Вїдѣали гу аскѣрѣану,
Искѣчиха султѣтѣану,
Да удрїѣат сїн бѣал гѣлаб.
10 Дѣ хи вїдѣа цар Кустадинъ,
Тѣї аскѣрѣу бдрумѣа:
— Ни искѣчѣаїтѣа, султѣтѣану,
Ни удрїваїтѣа сїн бѣал гѣлаб.
Каїну каза таѣа дѣма,
15 Та путѣѣаркна сїн бѣал гѣлаб,
Та ми стѣани на царѣуви,
На царѣуви равни двѣрѣа,
Цар Кустидїну на скѣтѣану,
Растрѣпѣра си крилѣана,
20 Та сабѣри бѣалу кнїжѣа,

Отъ Колю Стаматовъ въ Устово.

Бѣалу кнїжѣа, чѣарну пїсму.
Сабрали са кнїжѣовници,
Кнїжѣовници и попѣвѣа,
Да испѣѣат бѣалу кнїжѣа,
25 Бѣалу кнїжѣа, чѣарни пѣсму.
Гѣлабѣа си бдрумѣа:
— Пѣвикаїтѣа поп Нїкѣла,
Пѣп Нїкѣла сас момѣчану,
Да испѣѣе бѣалу кнїжѣа,
30 Бѣилу кнїжѣа, чѣарну пїсму.
Пѣвїкаха поп Нїкѣла,
Пѣп Нїкѣла сас момѣчану.
Чи си запѣа бѣалу кнїжѣа,
Хѣм гу пѣѣѣе, хѣм зарѣни,
35 Хѣм зарѣни сїтни сѣлзи.
Цар Кустадинъ бдрумѣа:
— Оти пѣѣѣи и ми рѣниш,
И ми рѣниш сїтни сѣлзи?
Пѣп Нїкѣла бдрумѣа:
40 — Цѣрцкуну штѣа да ти зѣмѣат!

¹⁾ Едвали б остая ясно изговорено на края. Гед

3. Стара-Загора напусната от руските войски.

- 1 Царѣн царю му викаша:
— Царю льу, царь Аликсандру,
Тй ма си млогу чечалу,
Оштѣ ма малу почѣкаи,
5 Вбскана да си сѣабчара:
Анадолцки чѣрни манѣфа,
Стамболцки бѣали низамѣ,
Масхрцки гѣли читѣци.
Гѣ си ги царѣн пусабра,
10 Чѣ си хм царѣн викаша:
— Алѣ ми, холан, минѣта
Прис Едринчанца касабѣ,
Чилѣк да ни дупрѣтѣ,
Сѣлу да ни изгуритѣ,
15 Таму са турпѣ и геарци.
Алѣ ми, холан, минѣта
Ут Карѣ-азмак на горѣ,
Таму са льу врѣт буларѣ,
Тѣм да колита, палитеа,
20 Ни еадйн да ни устанѣ.
Алѣ са, холан, утишли
Фаф Искѣ-зѣра гулама,
Та мѣ са, холан, фѣнали
Никѣла баш кумитчану
25 И Гѣбрѣ Зѣраличчану,
Димитра Чирпанлийчану,
Роѣки хми назѣт вѣрзали,
На шѣйка сѣтну шинжирѣча,
На нѣги тѣшки булаѣ.
- 30 Та хи нах Хильбѣѣ пратѣха,
Тѣму да си хи убѣсѣат.
Та чѣ са уттам вѣрнаха
Та си хи уткрѣи фѣнаха;
Ни стѣру гльѣдат, ни млѣду,
35 Ни дрѣбни гльѣдат, ни іѣдри.
Млѣди нѣ жѣлну блѣѣха,
Кѣину полцкинѣ ѣгѣтата;
Дрѣбнинѣ деѣпа плѣчѣха,
Кѣину горцкинѣ пильчѣвѣа.
40 Вутирнѣана са сабраха
Искѣзарцкинѣ кумитѣ
Ф чѣастана гѣра зѣдѣна,
Бѣалка си кнѣга писуват
И дрѣбни сѣлзи іѣрѣха:
45 Еаднѣму нѣма маїчиѣа,
Другѣму нѣма сѣстриѣа,
Трѣтьѣму нѣма лѣубѣану!
— Царю льу, цар Аликсандру,
Тй си на бѣржѣ расшѣани,
50 Алѣ на бѣржѣ набальнѣи,
Чи си ни, царю, доідаха
Анадолцки чѣрни манѣфа,
Стамболцки бѣали низамѣ,
Масхрцки гѣли читѣци,
55 Та на коліха, пѣлиха.

Слушана отъ Мария Дреева въ с. Бостина.

Отъ Прилѣпъ.

Записалъ *М. К. Цѣпенковъ.*

*Бѣльска.*¹⁾ Откога ја превзеде турчино нашата земја, почнал да и отепуа еден по еден нашите војводи, што сме и имале тогаш. Близу до прет сто години војводи сме имале (?). Тоа нешто можн секој да го поверуа и от уста предаено, а нај-посекој от стари песни, што се неат от старите дугь. Откога и сотреа нашите војводи, турците се уталожна. Само името војвода му остана у ниф, и со тоа име си и наречуаа своите пјврвенци, што и клавна во некој грат наместо кајмакамите, што и имаат сега.

Турската ненавист протиф нас беше голема и нај-дуга. Грабање стоката и чедатта, беше катадневна, да дури и досега. Убивање и бесчестуање праеа безбожно. Никој ништо не можеше да му речи и одречи. Се јавуваше по некој сакроен чоек да му врати на некој турчин злото, што кье му го стореше, и тој со зло, арно ама, тој векме требаше да си ја реси животта, или да бега во Сјорба, али во некоја далечна страна, да така да куртулис жиф.

Поради големите зулуми турските, излегуаше по некои војвода со по-мала дружина, да заплашува турските зулумквари, а рно ама за бжрго време кье и сотреа.⁶⁾ Нај-многу царуа Илха војвода Малешеец.

До 1879. година у нас немаше како Илна војвода. Биде кжмет и у нас да стани еден војвода на име Спиро Царне. Негото излегуање за војвода причина се даде от Кључук Сулемана, што обесети пона Цека и го умре. Прет да излезе Спиро Царне по Кључук Сулемана да го тела, беше се степал со едно турче кај Царковно маало. Турчесто беше обржано со еден чифт пиштоли, а Царне му и грабна от појас и му и вжрли во калта и си вати напреку. От тој себеп Спиро се стори качак, чукчки турчино го вати асџм и му

1) Българските на г. Цепенкова, колкото и да са нещепни и на мѣста наивни, заслужават подражание отъ страна на всички, които записватъ исторически пѣсни отъ по-ново време, особито отъ хайдушкия периодъ. — Ред.

2) Обименована за кратко време ги изтребих.